ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)
z 18. mája 2006 *

Vo veci C-343/04,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa protokolu z 3. júna 1971 o výklade Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach Súdnym dvorom, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakúsko) z 21. júla 2004 a doručený Súdnemu dvoru 10. augusta 2004, ktorý súvisí s konaním:

Spolková krajina Horné Rakúsko

proti

ČEZ a. s.,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia K. Schiemann (spravodajca), N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues a E. Levits,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. októbra 2005,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Spolková krajina Horné Rakúsko, v zastúpení: J. Hintermayr a C. Hadeyer, Rechtsanwälte,

— ČEZ a. s., v zastúpení: W. Moringer, Rechtsanwalt,

— poľská vláda, v zastúpení: T. Nowakowski, splnomocnený zástupca,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: M. Bethell, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A.-M. Rouchaud a W. Bogensberger, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. januára 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 16 bodu 1 písm. a) Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), v znení Dohovoru z 9. októbra 1978 o pristúpení Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (Ú. v. ES L 304, s. 1, a — zmenené znenie — s. 77), Dohovoru z 25. októbra 1982 o pristúpení Helénskej republiky (Ú. v. ES L 388, s. 1), Dohovoru z 26. mája 1989 o pristúpení Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky (Ú. v. ES L 285, s. 1) a Dohovoru z 29. novembra 1996 o pristúpení Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva (Ú. v. ES C 15, 1997, s. 1, ďalej len „Bruselský dohovor").

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Spolkovou krajinou Horné Rakúsko a ČEZ a. s. (ďalej len „ČEZ") v súvislosti s obťažovaním škodlivinami, ktoré na poľnohospodárskej pôde v Rakúsku, ktorú vlastní Spolková krajina Horné Rakúsko, údajne spôsobila táto spoločnosť prevádzkou jadrovej elektrárne Temelín umiestnenej na území Českej republiky.

Právny rámec

Bruselský dohovor

3 Článok 2 prvý odsek Bruselského dohovoru zaradený do hlavy II oddielu 1 s názvom „Všeobecné ustanovenia" [*neoficiálny preklad*] stanovuje:

„Ak nie je v tomto dohovore uvedené inak, osoby s bydliskom na území zmluvného štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto štátu.“ [*neoficiálny preklad*]

4 Podľa článku 4 prvého odseku toho istého dohovoru:

„Ak žalovaný nemá bydlisko na území zmluvného štátu, právomoc súdov každého zmluvného štátu sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu, pokiaľ článok 16 nestanoví inak.“ [*neoficiálny preklad*]

5 Článok 5 Bruselského dohovoru, ktorý sa nachádza v oddieli 2 uvedenej hlavy II nazvanom „Osobitná právomoc“ [*neoficiálny preklad*], uvádza:

„Osobu s bydliskom na území zmluvného štátu možno žalovať v druhom zmluvnom štáte:

...

3. vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu na súdoch podľa miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody;

...“ [*neoficiálny preklad*]

6 Článok 16 Bruselského dohovoru, ktorý tvorí oddiel 5 hlavy II tohto dohovoru nazvaný „Výlučná právomoc“ [*neoficiálny preklad*], stanovuje:

„Výlučnú právomoc majú tieto súdy bez ohľadu na bydlisko:

1. a) v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, súdy zmluvného štátu, v ktorom sa tento majetok nachádza;

...“

Vnútroštátna právna úprava

7 § 364 ods. 2 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, ďalej len „ABGB“) stanovuje:

„Vlastník nehnuteľnosti môže susedovi zakázať účinky, ktoré z jeho pozemku vyvolávajú odpadové vody, dym, plyn, teplo, zápach, hluk, vibrácie a iné obdobné škodliviny, pokiaľ presahujú obvyklú úroveň vo vzťahu k miestnym podmienkam a výrazne ovplyvňujú bežné užívanie nehnuteľnosti. Priame prívody sú v každom prípade nezákonné, pokiaľ na ne nie je osobitné oprávnenie.“

8 Vnútroštátny súd upresňuje, že cieľom žaloby podanej na základe tohto ustanovenia je ukončiť obťažovanie škodlivinami vo vzťahu k pozemku alebo prinajmenšom zabrániť mu prostredníctvom primeraných opatrení. Na základe vnútroštátnej judikatúry je táto žaloba postavená na roveň negatórnej žalobe, („Eigentumsfreiheitsklage"), prostredníctvom ktorej sa uplatňuje požiadavka založená na vlastníckom práve.

9 Článok 364a ABGB stanovuje:

„Ak sú však ťažkosti presahujúce túto úroveň spôsobené baníckymi zariadeniami alebo zariadeniami, ktoré boli na susednom pozemku povolené správnym orgánom, vlastník sa môže na súde domáhať len náhrady utrpenej škody, hoci táto škoda vyplýva z okolností, ktoré neboli zohľadnené v konaní o udelenie správneho povolenia."

10 Vnútroštátny súd upresňuje, že takéto právo na peňažnú náhradu je nezávislé od akéhokoľvek zavinenia a vyplýva z práva susedských vzťahov.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

11 Spolková krajina Horné Rakúsko je vlastníkom viacerých pozemkov určených na poľnohospodárske účely a na agronomickú experimentáciu, na ktorých je umiestnená poľnohospodárska škola. Tieto pozemky sa nachádzajú približne 60 km od jadrovej elektrárne Temelín, ktorá bola experimentálne uvedená do prevádzky 9. októbra 2000. Túto elektráreň prevádzkuje na vlastnom pozemku ČEZ, český podnik poskytujúci energiu, ktorého 70 %-ným vlastníkom je český štát.

12 Spolková krajina Horné Rakúsko ako vlastník uvedených pozemkov usúdila, že prevádzka jadrovej elektrárne nie je formou výkonu verejnej moci, ale riadiacim aktom vyplývajúcim zo súkromného hospodárenia, ktoré podlieha občianskoprávnym súdom, a 31. júla 2001 podala proti ČEZ žalobu na Landesgericht Linz.

13 Touto žalobou sa domáhala, aby bola ČEZ uložená povinnosť ukončiť účinky ionizujúceho žiarenia pochádzajúceho z elektrárne Temelín na pozemky Spolkovej krajiny Horné Rakúsko, a to v celom rozsahu, v ktorom tieto účinky presahujú účinky, ktoré by spôsobila jadrová elektráreň prevádzkovaná podľa uznaného stavu techniky. Subsidiárne táto spolková krajina navrhovala, aby bolo uložené ukončenie rizík spôsobených týmto žiarením, a to v celom rozsahu, v ktorom tieto riziká presahujú riziká, ktoré by spôsobila jadrová elektráreň prevádzkovaná podľa uznaného stavu techniky.

14 Podľa Spolkovej krajiny Horné Rakúsko ionizujúce žiarenie vyžarované elektrárňou Temelín predstavuje obťažovanie škodlivinami v zmysle § 364 ods. 2 ABGB. Rádioaktivita vytváraná touto elektrárňou počas súčasného experimentálneho štádia alebo v každom prípade riziká kontaminácie pôdy v prípade riadneho fungovania elektrárne a, *a fortiori*, v prípade jej nesprávneho fungovania presahujú obvyklú miestnu úroveň a trvalo spôsobujú ujmu na bežnom užívaní pozemkov, patriacich Spolkovej krajine Horné Rakúsko, na účely bývania, vyučovania a poľnohospodárstva. Podmienky žaloby o ukončenie, podľa okolností preventívnej, sú preto splnené.

15 ČEZ tvrdí, že rakúske súdy nemajú právomoc, čo odôvodňuje najmä tým, že článok 16 bod 1 písm. a) Bruselského dohovoru sa nevzťahuje na žalobu, ktorej cieľom je zabrániť obťažovaniu škodlivinami. Takáto žaloba má totiž indemnizačný charakter, a preto sa na ňu vzťahuje článok 5 bod 3 uvedeného dohovoru. ČEZ okrem iného usudzuje, že príkaz na ukončenie, vyslovený rakúskym súdom na jeho území, by porušoval medzinárodné právo a zasahoval do územnej a súdnej suverenity Českej republiky a nebolo by ho možné na jej území vykonať.

16 Rozhodnutím zo 17. apríla 2002 sa Landesgericht Linz vyhlásil za nepríslušný pre prejednávanie návrhu Spolkovej krajiny Horné Rakúsko. Oberlandesgericht Linz, rozhodujúci v odvolacom konaní, naopak v rozsudku z 19. septembra 2003 usúdil, že rakúske súdy sú príslušné na prejednávanie takéhoto sporu na základe článku 16 bodu 1 písm. a) Bruselského dohovoru.

17 Oberster Gerichtshof, na ktorý bolo proti uvedenému rozhodnutiu podané „revízne" dovolanie, uvádza, že zo spisu nevyplýva, či bolo pre jadrovú elektráreň Temelín vydané správne povolenie v zmysle § 364a ABGB.

18 Uvedený súd ďalej usudzuje, že z judikatúry Súdneho dvora nemožno s istotou určiť, či sa na žalobu takého typu, akou je žaloba podaná na základe § 364 ods. 2 ABGB, vzťahuje článok 16 bod 1 písm. a) Bruselského dohovoru alebo či sa na ňu vzťahuje predpoklad uvedený v článku 5 bode 3 tohto dohovoru.

19 Za týchto okolností Oberster Gerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Musí sa výraz *‚v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti,'* uvedený v článku 16 bode 1 písm. a) [Bruselského] dohovoru vykladať v tom zmysle, že zahŕňa aj (preventívne) žaloby o ukončenie, ktorými sa na základe § 364 ods. 2 [ABGB] navrhuje zákaz obťažovania škodlivinami pochádzajúcimi z pozemku nachádzajúceho sa v susednom štáte, ktorý nie je členom Európskej únie (v konkrétnom prípade: účinky ionizujúceho žiarenia pochádzajúceho z jadrovej elektrárne umiestnenej v Českej republike), vo vzťahu k pozemkom, ktorých vlastníkom je žalobca?"

O prejudiciálnej otázke

20 Vnútroštátny súd sa svojou otázkou pýta, či sa článok 16 bod 1 písm. a) Bruselského dohovoru musí vykladať tak, že kategória sporov, „ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti" v zmysle tohto ustanovenia, zahŕňa žalobu, ktorá tak ako žaloba podaná vo veci samej na základe § 364 ods. 2 ABGB smeruje k zabráneniu obťažovania škodlivinami alebo rizika obťažovania škodlivinami vo vzťahu k pozemkom, ktorých vlastníkom je žalobca, spôsobeného ionizujúcim žiarením pochádzajúcim z jadrovej elektrárne umiestnenej na území štátu susediaceho so štátom, v ktorom sa nachádzajú tieto pozemky.

Úvodné úvahy

21 Na úvod je vhodné poznamenať, že hoci Česká republika v čase, keď sa Spolková republika Horné Rakúsko obrátila na rakúske súdy, nebola zmluvnou stranou Bruselského dohovoru, a teda žalovaná vo veci samej nemala v tomto čase bydlisko na území zmluvného štátu, táto okolnosť nie je prekážkou prípadného uplatnenia článku 16 tohto dohovoru, ako to výslovne vyplýva z prvého odseku článku 4 dohovoru.

22 Ďalej je potrebné pripomenúť, že podľa článku 1 prvého odseku Bruselského dohovoru sa tento dohovor uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu „v občianskych a obchodných veciach" [*neoficiálny preklad*], no „neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci" [*neoficiálny preklad*]. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pojem „občianske a obchodné veci" sa musí považovať za samostatný pojem, ktorý treba vykladať s odkazom na jednej strane na ciele a systém uvedeného dohovoru a na druhej strane na všeobecné zásady vyplývajúce zo systémov vnútroštátnych práv ako celku. Aj preto sa pôsobnosť Bruselského dohovoru musí určiť hlavne so zreteľom na okolnosti, ktoré charakterizujú povahu právnych vzťahov medzi účastníkmi sporu alebo predmet tohto sporu (pozri najmä rozsudok zo 16. decembra 1980, Rüffer, 814/79, Zb. s. 3807, body 7 a 14).

23 Vnútroštátny súd, ktorému prináleží analyzovať takéto okolnosti a s prihliadnutím na judikatúru Súdneho dvora určiť, či sa Bruselský dohovor uplatňuje na taký spor, aký prejednáva, nepoložil Súdnemu dvoru otázku o výklade článku 1 tohto dohovoru. Vzhľadom na túto okolnosť a na odpoveď na položenú otázku, ktorá bude poskytnutá ďalej, nie je potrebné ďalej analyzovať dosah tohto ustanovenia.

O výklade článku 16 bodu 1 písm. a) Bruselského dohovoru

24 Ako vyplýva z článku 16 bodu 1 písm. a) Bruselského dohovoru, v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti, majú výlučnú právomoc súdy zmluvného štátu, v ktorom sa tento majetok nachádza.

25 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že s cieľom zabezpečiť — v rámci možností — rovnosť a jednotnosť práv a povinností, ktoré zmluvným štátom a dotknutým osobám vyplývajú z Bruselského dohovoru, je vhodné určiť význam výrazu „v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti“ v práve Spoločenstva samostatne (pozri najmä rozsudok z 10. januára 1990, Reichert a Kockler, C-115/88, Zb. s. I-27, bod 8).

26 Rovnako z ustálenej judikatúry vyplýva, že keďže ustanovenia článku 16 Bruselského dohovoru, najmä bod 1 písm. a), zavádzajú výnimku zo všeobecných pravidiel právomoci podľa tohto dohovoru, nemôžu sa vykladať širšie, ako to vyžaduje ich účel (pozri najmä rozsudok z 13. októbra 2005, Klein, C-73/04, Zb. s. I-8667, bod 15, a tam citovanú judikatúru).

27 Skutočnosť, že článok 16 bod 1 Bruselského dohovoru stanovuje pre konania, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo nájom nehnuteľnosti, výlučnú právomoc toho zmluvného štátu, kde sa nehnuteľnosť nachádza, predstavuje totiž práve výnimku zo všeobecnej zásady zakotvenej v článku 4 prvom odseku tohto dohovoru, podľa ktorého ak žalovaný nemá bydlisko na území zmluvného štátu, uplatnia sa vlastné pravidlá o medzinárodnej právomoci každého zmluvného štátu (rozsudok Klein, už citovaný, bod 14). Ďalej ustanovenia uvedeného článku 16 zbavujú účastníkov možnosti výberu kritéria určenia súdu, ktorú by inak mali, a v určitých prípadoch ich podriaďujú právomoci súdu, ktorý nie je vlastným súdom bydliska ani jedného z nich (pozri najmä rozsudok Reichert a Kockler, už citovaný, bod 9).

28 Pokiaľ ide o cieľ, ktorý sleduje článok 16 bod 1 písm. a) Bruselského dohovoru, tak aj zo správy pána Jenarda o Bruselskom dohovore (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 1), aj z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že hlavným dôvodom výlučnej právomoci súdov zmluvného štátu, kde sa nehnuteľnosť nachádza, je okolnosť, že súd miesta nehnuteľnosti má najlepšiu možnosť rozhodnúť spory, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti (pozri najmä rozsudok zo 14. decembra 1977, Sanders, 73/77, Zb. s. 2383, body 11 a 12).

29 Pokiaľ totiž ide konkrétne o spory týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti, tieto spory sa musia vo všeobecnosti rozhodovať podľa noriem štátu, kde sa nehnuteľnosť nachádza, a nezhody, ktoré v týchto sporoch vznikajú, si často vyžadujú preverenia, vyšetrovania a znalecké skúmania, ktoré je potrebné vykonať na mieste samom, a tak priznanie výlučnej právomoci súdu miesta, kde sa nachádza nehnuteľnosť, ktorý má vzhľadom na blízkosť najlepšiu možnosť dobre spoznať skutkový stav, zodpovedá kritériu riadneho výkonu spravodlivosti (pozri najmä rozsudky Sanders, už citovaný, bod 13, ako aj Reichert a Kockler, už citovaný, bod 10).

30 Práve vzhľadom na takto pripomenuté výkladové zásady Súdny dvor rozhodol, že článok 16 bod 1 písm. a) Bruselského dohovoru sa musí vykladať tak, že výlučná

právomoc súdov zmluvného štátu, kde sa nehnuteľnosť nachádza, sa nevzťahuje na všetky žaloby týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti, ale len na tie z nich, ktoré patria do pôsobnosti dohovoru a zároveň smerujú k určeniu rozsahu, zloženia, vlastníctva, držby nehnuteľnosti alebo existencie iných vecných práv k nehnuteľnosti a zabezpečeniu ochrany prerogatív spojených s týmito právami osobám, ktorým tieto práva prináležia (rozsudok Reichert a Kockler, už citovaný, bod 11).

31 Ako správne tvrdia ČEZ, vláda Spojeného kráľovstva a Komisia Európskych spoločenstiev, kategória žalôb definovaných v predchádzajúcom bode sa na takú žalobu o ukončenie obťažovania škodlivinami — podľa okolností preventívnu — aká bola podaná v rámci sporu vo veci samej, nevzťahuje.

32 V tejto súvislosti je vhodné uviesť, že vyššie uvedená správa pána Jenarda (s. 1, 34 a 35) zdôrazňuje, že také pravidlo právomoci, aké je uvedené v článku 16 bode 1 písm. a) Bruselského dohovoru, „založené na predmete návrhu", sa uplatňuje vtedy, ak vznikli „nezhody, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnostiam" [*neoficiálny preklad*].

33 Správa pána Schlossera k Dohovoru o pristúpení Dánskeho kráľovstva, Írska a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska k Bruselskému dohovoru (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 71, bod 163) v tejto súvislosti zdôrazňuje, že experti tvoriaci výbor, ktorý sa podieľal na vypracovaní tejto správy, bez ťažkostí konštatovali, že žaloby o náhradu škody založené na porušení vecných práv alebo na škodách spôsobených na nehnuteľnostiach zaťažených vecnými právami nepatria do pôsobnosti článku 16 bodu 1 písm. a) uvedeného dohovoru, keďže existencia a podstata vecného práva, najčastejšie vlastníckeho práva, má v tejto súvislosti len okrajový význam.

34 Taká žaloba o ukončenie obťažovania škodlivinami — podľa okolností preventívnej povahy —, o akú ide vo veci samej, nevychádza ani z nezhôd, ktorých predmetom by bolo vecné právo k nehnuteľnosti. Základ tejto žaloby síce spočíva na ujme spôsobenej na vecnom práve k nehnuteľnosti, no vecná a nehnuteľná povaha tohto práva má v tomto kontexte len okrajový význam. Ako zdôraznili ČEZ a Komisia, táto vecná a nehnuteľná povaha predmetného práva nemá rozhodujúci vplyv na charakteristiky sporu vo veci samej, ktorý by nebol podstatne odlišný, ak by právo, o ktorého ochranu ide v súvislosti s namietaným obťažovaním, malo odlišnú povahu, napríklad ak by šlo o právo na nedotknuteľnosť osobnosti alebo o právo k hnuteľnej veci. Takéto žaloby by práve tak ako predmetná žaloba vo veci samej smerovali v podstate k tomu, aby bol pôvodca takéhoto preukázaného alebo potenciálneho zásahu do práva, konkrétne z dôvodu, že nedodržal uznaný stav techniky, zaviazaný na ukončenie tohto zásahu.

35 Tiež je potrebné zdôrazniť, že úvahy o riadnom výkone spravodlivosti, ktoré sú v pozadí článku 16 bodu 1 písm. a) Bruselského dohovoru, tak, ako boli pripomenuté v bode 29 tohto rozsudku, nemajú miesto v súvislosti s takou žalobou o ukončenie obťažovania škodlivinami — podľa okolností preventívnej povahy — o akú ide vo veci samej, a preto nebránia tomu, aby táto žaloba zostala mimo pôsobnosti tohto ustanovenia.

36 Na jednej strane, pokiaľ totiž ako v tomto prípade ide o dve nehnuteľnosti nachádzajúce sa na území dvoch rôznych štátov, nemožno usúdiť, že taký spor, aký prejednáva vnútroštátny súd, ktorý položil prejudiciálnu otázku, by sa mal vo všeobecnosti prejednávať skôr podľa noriem jedného z týchto dvoch štátov ako podľa noriem druhého z nich.

37 Ako to v tejto súvislosti ilustruje § 364 ods. 2 ABGB stanovujúci, že možno nariadiť ukončenie takého obťažovania škodlivinami, ktoré spôsobuje „sused“ a ktoré „presahuj[e] obvyklú úroveň vo vzťahu k miestnym podmienkam a výrazne ovplyvňuj[e] bežné užívanie nehnuteľnosti“, žaloba takejto povahy si vo všeobecnosti vyžaduje zohľadnenie kritérií vlastných miestu, kde sa nachádzajú dotknuté

nehnuteľnosti. Z tohto hľadiska sa len ťažko dá usúdiť, že ustanovenie tohto typu si zachováva poslanie výlučnosti, ak je potenciálnym dôsledkom vzdialenosti medzi dvoma predmetnými nehnuteľnosťami práve to, že majú odlišné obvyklé miestne podmienky.

38 Na druhej strane si skúmanie takej žaloby ako vo veci samej nevyžaduje posúdenie skutkového stavu, ktorý by vzhľadom na to, že by bol zvlášť charakteristický pre miesto, kde sa nachádza len jedna z dotknutých nehnuteľností, odôvodnil právomoc súdov jedného z dvoch predmetných štátov a vylúčenie súdov druhého z nich. Súdny dvor v bodoch 15 a 17 rozsudku z 30. novembra 1976, Bier, známym pod názvom „Mines de potasse d'Alsace" (21/76, Zb. s. 1735), vyhláseným v súvislosti so žalobou týkajúcou sa zodpovednosti za hmotnú škodu spôsobenú na pozemku, nachádzajúcom sa v jednom členskom štáte, vypúšťaním znečisťujúcich látok do rieky hospodárstvom nachádzajúcim sa v inom členskom štáte, zdôraznil, že pri takýchto situáciách možno aj na mieste, kde došlo k udalosti spôsobujúcej škodu, aj na mieste, kde škoda skutočne nastala, podľa okolností nájsť zvlášť užitočné indície, pokiaľ ide o dôkazné prostriedky a organizáciu konania.

39 Ako vyplýva z uznesenia vnútroštátneho súdu, vo veci samej sa Spolková krajina Horné Rakúsko domáha určenia toho, či účinky, ktoré sú spôsobené alebo ktoré môžu byť spôsobené ionizujúcim žiarením pochádzajúcim z elektrárne Temelín presahujú účinky alebo riziká, ktoré by boli bežne spojené s prevádzkou jadrovej elektrárne podľa uznaného stavu techniky. Ako správne uviedli ČEZ, vláda Spojeného kráľovstva a Komisia, takéto posúdenie si zjavne vyžaduje preverenia, ktoré bude treba vo veľkej miere vykonať na mieste, kde je umiestnená uvedená elektráreň.

40 Vzhľadom na všetko predchádzajúce je potrebné na položenú otázku odpovedať, že článok 16 bod 1 písm. a) Bruselského dohovoru sa má vykladať tak, že na žalobu, ktorá tak ako žaloba podaná vo veci samej na základe § 364 ods. 2 ABGB smeruje

k zabráneniu obťažovania škodlivinami alebo rizika tohto obťažovania vo vzťahu k pozemkom, ktorých vlastníkom je žalobca, spôsobeného ionizujúcim žiarením pochádzajúcim z jadrovej elektrárne umiestnenej na území štátu susediaceho so štátom, v ktorom sa nachádzajú tieto pozemky, sa nevzťahuje pôsobnosť tohto ustanovenia.

O trovách

41 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 16 bod 1 písm. a) Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach v znení naposledy zmenenom Dohovorom z 29. novembra 1996 o pristúpení Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva sa má vykladať tak, že na žalobu, ktorá tak ako žaloba podaná vo veci samej na základe § 364 ods. 2 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch) smeruje k zabráneniu obťažovania škodlivinami alebo rizika tohto obťažovania vo vzťahu k pozemkom, ktorých vlastníkom je žalobca, spôsobeného ionizujúcim žiarením pochádzajúcim z jadrovej elektrárne umiestnenej na území štátu susediaceho so štátom, v ktorom sa nachádzajú tieto pozemky, sa nevzťahuje pôsobnosť tohto ustanovenia.

Podpisy